

Sri D. DEVARAJ URS.—I do not know whether the cases instituted against a particular individual have not been disposed of and this has been the cause for this trouble. Let the Hon. Member give the full information if the Government were to take action to dispose of the cases provided if it is possible. I will certainly do it if it is possible. If it amounts to interference, I cannot.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಅಗಿದೆ. ನಷ್ಟಕೊಂಡಿರುವೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಬಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಏನಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲು ಯಾವುದಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. DEVARAJ URS.—We will take concrete steps.

Papers Laid on the Table

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—I lay on the Table of this House Notification No. GSR 152 dated 6th April 1972 ; The Mysore Excise (Manufacture and bottling of toddy) Rules, 1972 ;

Under Section 71(4) of Mysore Excise Act, 1965. Sir, on behalf of Sri H. M. Channabasappa, Minister for Public works I lay the Accounts of the Mysore State Electricity Board for the year 1970-71 under section 69 (5) of the Electricity (Supply) Act 1948.

Sri S. M. KRISHNA (Minister for Industries .—On behalf of the Hon. Minister for Finance I beg to lay on the Table of the House :

Order No. S. O. 102 dated 20th December 1971 ; Exemption of 12½ per cent tax on the net proceeds of the Chairtable Lottery License granted to the Principal, Teresian College, Mysore ;

Under Section 30 (2) of the Mysore Lotteries and Prize Competitions Control and Tax Act, 1951.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Both the papers are laid on the Table.

BUDGET ESTIMATES FOR 1972-73

Demands for Grants, Demand Nos. 21, 25 and 27

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Now Hon. Minister for Community Development and Social Welfare to move the motion of Demands for Grants.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY (Minister for Community Development and Social Welfare).—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move:

“That a sum not exceeding Rs. 3,65,04,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 21 ‘Rural Development’.”

“That a sum not exceeding Rs. 5,7,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 25 ‘Community Development Projects, National Extension Service and local Development works’.”

“That a sum not exceeding Rs. 11,13,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973 in respect of Demand No. 27 ‘Miscellaneous Social and Developmental Organisation’.”

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Motion Moved :

“That a sum not exceeding Rs. 3,65,04,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 21 ‘Rural Development’.”

“That a sum not exceeding Rs. 5,79,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 25 ‘Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works’.”

“That a sum not exceeding Rs. 11,13,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 27 ‘Miscellaneous, Social and Developmental Organisations’.”

Sri C. M. Arumugam will initiate the debate.

† Sri C. M. ARUMUGAM (K. G. F.).—Sir, I am happy indeed to have this occasion to take part in the discussion on demands, which have now been placed before the House by the Hon. Minister for Community Development and Social Welfare. More than 9 crores of rupees are going to be spent this year on Rural Development as well as Community Development. It is spread over the entire State and is particularly directed towards villages and their improvement.

Well, Sir, if you look into the set up of the rural areas to-day, you can see that it remains as it was about 25 years ago. There is no substantial improvement both in the structure of the villages and also among the village community. The word 'community' gives a wider meaning. 'Community' does not reflect the caste or class. 'Community' is a word which unites the entire State. May I submit, Sir, that there is no improvement in the lot of the people who are residing in the villages? We got independence not at the bottom, but we got it at the top. It should have started from the villages but it started from the cities. Take the case of volley ball. Those who are taller always catch hold of the ball and those who are short are not able to catch the ball. Like that, we got freedom at the top level. Therefore, the top level people and the city people, the wealthy people, the rich people and the capitalists are enjoying the fruits of freedom. They are enjoying the freedom of the country and the States. As you know, there are thousands of villages without approach roads. They have not seen tar roads at all. They have not seen parks, fountains, crotons and flowers which have decorated several places in Bangalore. Mr. Mari Gowda, Director of Horticulture, has decorated the City but horticulture has never gone to the villages at all. So, the benefits of freedom are being enjoyed by the town and city people and not the rural people. Therefore, all that we have spent so far, has not been properly spent for the improvement of the lot of the village community and the village people.

Sir, last time, the Hon. Finance Minister said that there were 14,000 villages without drinking water. An Hon. Member from Mangalore was describing the conditions in South Kanara. Are they getting drain water, or dirty water or tank water? What type of water are they getting? Are they sending these waters for medical examination? That is what the hon. Member from Mangalore was saying. The conditions in the 14,000 villages remain the same as they were about 25 years ago. The amount spent, sir, is sheer waste. Under the orders and instructions from the Government of India, the Government of Mysore have spent some money. While I was going through the budget concerning the Community Development—*vide* pages 400-404—50 per cent of the amount has been spent for the services; their salary, D.A. and T.A.; 2 crores and odd go to the maintenance of the National Extension Services. It does not go to the villages at all. Therefore it is sheer waste. We have spent the money but we have not been able to improve the conditions.

We are following the old traditional methods. We are sitting at Bangalore and there is nobody to see whether the money is properly spent or not; nobody is following it up. 75 per cent of the total population of our State is in the villages, but they are not enjoying the civic amenities. There is no drain in the village, no lavatory or bath room even now. Sanitation is bad. They sleep along with cattle. They sleep along with worms. Only 25 per cent of the population of the City, are enjoying the civic amenities and 75 per cent are not seeing the light of civic amenities. So, the Government should think of some way of improving the living conditions of the villagers.

You may ask me : 'What about the land lords?' They do not live there because of the lack of amenities. They own cars and once in a way they may go there. They construct bungalows in Bangalore and live here. The village is not suitable for their living. This is not the case in other countries. Our Chief Minister has toured foreign countries like Los Angeles and Japan. Every village there is provided with the same civic amenities as the urban parts. The villager enjoys the same amenities as the urban citizen. But here, there is vast difference. India has a caste-ridden society. A person belonging to high caste gets reverence wherever he goes. A person belonging to the low caste is not commanding any respect, even if he becomes a big man. There are two classes of citizens here—one the class of persons in the rural parts and the other the persons residing in the urban areas. The gap between them is widening day after day and year after. The gap between the villager and people of urban area has been widening. For instances, colleges, hospitals, educational facilities are provided for the urban people only. They are not provided in the village, not even a primary school. The other day, it was said here by somebody that a primary school is being conducted in a Hanuman temple. There are so many hundreds of things which are against the constitution. So villages are neglected. They will get some attention only once in a way—once in five years at the time of elections; I read somewhere that in Hunsur elections, the candidate who went there casually has said : "I am sorry, I have not looked into the problems of villages; there is a lot to be done". If that the fate of Hunsur constituency, what about other constituencies. Therefore, it is high time, after 25 years, they were not able to provide even civic amenities and proper living conditions in the villages.

Sir, the other point concerning the lot of the poor and poverty stricken and the oppressed and the depressed people of the State of Mysore have to be said here. They are numbering about 16-18 per cent of the population according to latest census, You are also very sympathetic about them. They are called the Scheduled Castes. The Social Welfare Department has been created to look after these people. I was opposing the very idea of the Social Welfare Department being given this work. According to me, Social Welfare Department is something else. As I said some time back, the Social Welfare Department in this

(SRI C. M. ARUMUGAM)

State is not doing any work for the improvement of the Scheduled Castes in the State. It is a body set up in the multi-storeyed building doing nothing except spending money, not for the purpose for which it is constituted. Social Welfare Department, during all these 25 years has not raised its little finger for the appointment of Scheduled Castes or their promotion. I want to submit to this House that the Scheduled Castes have been given a few guarantees in the Constitution. Well you may say that the Constitution also says: there shall not be any discrimination among the citizens by caste creed etc. But yet it provides a special provision under 15(4) for advancing the socially backward and educationally backward communities and the Scheduled Castes and Scheduled Tribes. The Government can deviate. They have not done so far. Sir, so far as appointments are concerned, for 25 years, they have been talking about reservations of 15 or 18 per cent. Even today, we are not able to have Schedule Castes reservations in any Department in any class—class I, Class II, class III or even Class IV. And if this state of affairs continue, Mr. Speaker for even 200 years, the Scheduled Castes will not get 18 per cent in any Department. They are not going to get it. One or two will be appointed and that goes on. So many people have retired. Sir, in the Government Secretariat, I am told there are 200 vacancies meant for Scheduled Castes and candidates have not been recruited. What is the use of talking about S. Cs. if you are not able to fill 200 vacancies meant for Scheduled Castes? What type of Government we had all these 25 years? Are they better than the Britishers; are they any better than the old Maharajas? Sir, they say that in recruitment the Scheduled Castes claims should be taken along with maintenance of efficiency. The P.S.C. also says they could not recruit Scheduled Castes candidates. I know the P.S.C. also fully dances according to the desires and wishes of the Government. They are not High Court Judges. There are some politicians. Some MLA appointed as a Member of the P.S.C. They are not above board. They will say “yes” or “no” depending upon the Government’s wishes. They have not so far advised the Government how these Scheduled Castes should be recruited. It is also said that the P.S.C. need not be consulted—article 324(4) of the Constitution says that Government need not consult the Public Service Commission. They can make appointments direct. But they have not done. Today I can say that not even a single officer was appointed direct without reference to the P.S.C. The P.S.C. say they want merit. They say that they want the Scheduled Castes candidate’s father must be a Deputy Commissioner, his grand father should be a High Court Judge and his great-grand father should be an Advocate-General. Is that the merit they are asking for? Even the P.S.C. has not done justice. The Government need not consult the P.S.C. or the Employment exchange. Even the Employment Exchanges are not following the rule of reservation to Scheduled Castes in calling for candidates for employment in Government or private concerns. This is how recruitment is going on. As a result,

the Scheduled Castes are not having their due share in Class III posts or even class IV posts. The Constitutional provision is not being implemented. How they have been carrying on, God alone should save them. It is said : 'God makes a man made before he destroys him'. There is reservation for Assembly and Parliament ; there is no reservation for Legislative Council. For village panchayet, there is reservation and the Scheduled Caste member is afraid of sitting on the Chair on some Village Panchayats. For Legislative Assembly and Parliament there is reservation under articles 330 and 332 and they are adhering, because it helps them. It helps them to form big party and Government. That is the reason why it has been implemented. When that can be implemented, why not the other constitutional provision-335-Claims for Scheduled Castes 16(4) without referring to P.S.C. Why not these things be implemented by the Government of Mysore? There were so many Sanyasis ruling the State. They should have been in the jungle or forests.

What is it that has been done to the Scheduled Castes and Tribes after 25 years of Independence? Even the constitutional safeguards provided for these unfortunate people have not been implemented. Therefore, Government must, first of all, constitute a Commission to go into the claims and grievances of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes people in the State and should implement its recommendations from a particular date and onwards. Government should give 50 per cent of the jobs in all Departments to them until they reach their legitimate quota in Government service. Appointments should be reserved in various Departments and Units to the Scheduled Castes and Tribes and their recruitment alone undertaken until they get their legitimate representation in the Government Service. Otherwise, it is not possible to do justice to them.

10-30 A.M.

Now, is untouchability removed or attempts at least made in the direction of abolishing it? The Removal of Untouchability Act is only in the statute book. Practically no cases are booked under the Act although untouchability is rampant. If the untouchables go to police stations with complaints, no cognizance is taken, because the Sub-Inspector, the Circle Inspector, the D.S.P., and the Superintendent of Police are invariably caste Hindus and they do not entertain Complaints; they do not want that the culprits should be punished. That is the situation in police stations. In villages, in the place of Shanubhogs and Patels, whose offices have been abolished, the P.W.D. contractors are ruling. As the members may be aware, an extension by name 'Indira Nagar' is formed in Bangalore in the name of our worthy Prime Minister Smt. Indira Gandhi. In that colony only rich people who have got three to four houses in other extensions like Jayamahall, Bhasyamnagar and Rajajinagar have secured sites and houses. There we have what is called 'Reddy Compound' and 22 Scheduled Caste families are living.

(SRI C. M. ARUMUGAM)

[MADAM SPEAKER in the Chair

This Reddy Village came into existence recently. A child of a villager got mumps and the villagers wanted to know why the disease, which was spreading, had come. At last the village leader came to know that a Scheduled Caste woman who had gone out to some other place 20 miles away had just returned. The residents of the village inferred that she was responsible for importing the chickenpox disease to the village. In order that her sin may be wiped out, they kept a fire pot on her head and forced her to go round and round the Kali Temple so many times till they were satisfied and the 'Shakti deity' was appeased. She could not bear the torture, Eventually they saw only her dead body. There was a complaint to the Indiranagar Police that somebody had poisoned a chicken and as a result of it it died. The Policemen went to the spot promptly to investigate the reasons for the death of the fowl. They did everything to find out the cause of the death of the chicken except holding the post-mortem on the dead body of the chicken. I am citing these instances to show that Police find time to investigate trivial matters but they don't care when Harijans are persecuted by caste Hindus. Another evil perpetrated on the Scheduled Caste people is the Jeetha system by which they are subjected to inhuman physical labour. These poor Harijans are given money and practically purchased and made to serve their masters till their death. This system is going on in Hassan District, South Kanara, North Kanara and in the Malnad parts of Shimoga and Chikmagalur Districts. So this system is prevalent in Mysore State all over the villages. No action is taken against those who practice it. On 23rd November 1959 the Government of Mysore, in their Order No. 1-25 CH-58 have instructed the Deputy Commissioners to take action to put an end to this degrading system. Neither the D.S.P. nor the Superintendent of Police nor the Deputy Commissioners nor the Divisional Commissioners sitting in air-conditioned rooms have taken any action for the abolition of the Jeetha system prevailing in Mysore State. Even Sri R. D. Kittur inspected one or two police stations to ascertain what effective action is taken to remove untouchability. The Kleyaperumal Committee appointed by the Government of India went all over the country including Mysore to look into the working of the Removal of Untouchability Act. As the committee came to the conclusion that the provisions of the Act were not being implemented effectively, they suggested minimum punishment to the offenders. But the Government of Mysore were not in favour of the award of a minimum punishment. Do you know why? Because they are caste ridden. When they are ruling, how can you expect removal of untouchability? How can you expect a Caste Hindu to be a socialist in outlook? How can you expect him to implement the Removal of Untouchability Act? Can you expect a Caste Hindu to prosecute and punish his own brethren who have committed offences

under that Act ! The Committee which recommended minimum punishment for offences relating to the practice of untouchability, consulted the Mysore Government headed by the Congress (O). Unfortunately, last year Mysore came under the President's Rule and Sri Dharmaveera, a retired I.C.S. Officer, and the I.A.S. Officers who were ruling the State gave the opinion that there was no need to give any minimum punishment for the offences under the Removal of Untouchability Act. Any way, untouchability still prevails in the State of Mysore.

So many Ministers have come and gone after we gained Independence. Let them touch their heart and tell whether they are socialist in outlook and whether they practice what they preach. If they tell a lie, their heart will fail. I know so many landlords have come under the grab of socialists and become the followers of Indira Gandhiji to protect themselves, to protect their lands and wealth. Do you think that landlords in the villages by merely wearing khaddar cap, can practice socialism ? They do not want 10 acres ceiling on land as suggested by the Government of India and the Congress Party. They want a higher ceiling to protect their landed property and wealth and privileges. So many landlords thought that this was the best opportunity to bow down to 'Indira Wave' and joined the Congress Party to help themselves. There is a village called Halehar in Chincholi Taluk, Gulbarga District. On 25th May 1972, the birthday of Dr. Ambedkar was celebrated. Dr. Ambedkar is a great man. He wrote the Constitution of India. He worked for the emancipation of the Scheduled Castes. He also fought for equal rights to women. He tried to amend the Hindu Code Bill ; he had that courage. You may call him as the modern Manu. But I do not wish to call him a Manu because Manu gave caste system. The Minister from the village I mentioned earlier is here ; his father came to that function. The Scheduled Caste people were beaten because they were celebrating Dr. Ambedkar's birth day. Some of them feel that he is only a leader of the Scheduled Castes. That is not so; he is a national leader. They caught hold of the organiser and severely beat him. He went to the police station to complain. But the police people happened to be those trained in the British days. They have the same style of behaviour and they have not changed it. You go to a police station and you feel as if the same old people are there. They have the same attitude as those in the British days and they give the same treatment which the police used to give during the struggle for independence. The complaint was not entertained. I am not imputing that the Minister has influenced the police but the Minister's father was also there in the meeting. If Basava Jayanthi could be celebrated and if for that purpose valuable land could be given and a massive building constructed, why not the same thing be done for Dr. Ambedkar ? He has studied in the world's best Universities and he has worked as a true nationalist and fought for the down-trodden people. He could have begged these people to join communism. Any day I prefer the communist rule. Untouchability still prevails and no action is taken. There must be

(SRI C. M. ARUMUGAM)

a separate I.G.P. to look after the Scheduled Caste welfare and every police station should have a Sub-Inspector to look after the welfare of the Scheduled Caste people living in the villages. They are afraid of going to the police station. The literacy of the State is 30 per cent but it is only 4 to 5 per cent so far as the Scheduled Castes are concerned. So, how can you expect them to go to the police station and give a complaint?

About Scheduled Caste Education, the Hon. Finance Minister Sri Ghorpade said that he wants Rs. 20 lakhs for constructing hostels. Why not the Government construct these 20 hostels or any number of hostels from out of the Education Grant of Rs. 60 crores? Every time he is trying to give incorrect information. The scholarship amount does not reach the student in time and it is so meagre that they are not able to make both ends meet. The hostel charges in Bangalore come to Rs. 120 to 130 per month and you give only Rs. 100. For 3 to 4 months they go without scholarship.

One community is dominating the University of Agricultural Sciences and it is going to be another Aligarh University. There the students are asked to study for 12 months but they are given scholarship only for 10 months. Another strange thing that is happening there is that whereas the Scheduled Caste people are entitled for reservation in B.Sc., M.Sc. and M.B.B.S., in the University of Agricultural Sciences there has been no reservation for them all these years, and there is nobody to look after the interests of Scheduled Castes.

Sri K. H. PATIL (Minister for Agriculture and Forests).—Is there any case where the application of a Scheduled Caste man has been rejected? I am not against your pleading for reservation.

Sri C. M. ARUMUGAM.—I shall pass on such cases to you. But there is no reservation. Why? They must follow other Universities and if they do not follow, then the Government should look into the matter.

Overseas scholarship has not been given to the Scheduled Caste students from 1956 onwards when integration took place. Sometimes some high officers go abroad for training and as soon as they return they are asked to quit their posts and the money spent on them is a sheer waste. They have sent 599 officers abroad for the purpose of training and out of them you will be shocked to hear that only 14 persons happen to be Scheduled Caste people. This is happening in the State.

They have no proper representation in the Judiciary either in the establishment or in the appointment of Judges. Nobody looks into these matters. They are also not making reservation at the recruitment stage. The Beerappa Committee recommended that in whichever

department the Scheduled Castes are not having adequate representation, *ad hoc* recruitment should be made therein to make it up but that has not been implemented.

Another point I wish to say is, there is provision that whenever scheduled caste persons are called for interview they should be given T. A. and D. A. There is one industry in Bangalore called the Banar Electronics, Ltd. They do not follow rules regarding reservation for scheduled castes. Recently the Defence Minister at the Centre visited the factory and he instructed them to make the necessary reservation. But they have not cared to do it. The P. and T. Department and other departments also do not give T. A. and D. A. to scheduled caste persons called for interview. It is the same case in Mysore State also.

In the Bangalore Dairy the scheduled castes are not appointed. Recently eleven promotions were made and all of them belong to one community. If only they had given to other backward classes I would not have raised this objection. But, how can the Dairy not appoint any scheduled caste person? Do they think that if the milk is touched by a scheduled caste it will be polluted? Is that the intention of the Government? Government have also issued an order that in the rural parts the scheduled castes people should be given subsidy and loan for construction of wells. The Director of Social Welfare has in his order dated 5-10-1970 requested all the Deputy Commissioners of Districts to give a loan of Rs. 10,000 to the scheduled castes, out of which Rs. 5,000 to be treated as loan and another Rs. 5,000 should be treated as subsidy. This order has not been implemented.

Recently the Government of Mysore have constituted Planning Board. It is composed of only members from ruling party. They have not taken any member from the opposition party. Similarly several committees and Boards have been constituted appointing Chairmen belonging to their own party. They take only persons retired from politics belonging to Congress (R) or unpopular men who are defeated in the general elections. How can they say that general public take part in evolving schemes for the betterment of the State unless they take members from the opposition party? Planning Board has become only one man's Board.

Sri H. D. DEVE GOWDA (Holenarasipur).—It is Congress (R) Board.

Sri C. M. ARUMUGAM.—Is it just to give profession or help to their own members? You know Madam, that it is not possible to give tickets to all the Congress members and so this Planning Board has become the rehabilitation Board of the Congress (R).

The next point I wish to say is, for the last ten years there is one officer in the Secretariat called as the Development Commissioner. He is in the Secretariat for the last 10 years doing nothing. During Sri Dharma Vira's rule he was the *de jure* Chief Secretary. He is the stumbling block for the progress of the scheduled castes. I demand in

(SRI C. M. ARUMUGAM)

this House that he should be suspended forthwith. That Officer is not doing correct things for the development of scheduled caste persons. He is the stumbling block. He is not giving any promotion and he is not giving any help to any progressive measure to improve the scheduled caste people. He is Sri G. V. K. Rao. The Government is transferring everyone if he has put in two years service. How can they allow this person to sit in the Secretariat for 10 years? Is his presence so much inevitable? There are 15 crores of scheduled castes in the country and this officer is coming in the way of their progress. I want this Government to scrutinise every order passed during the time of the President's rule.

Sri K. H. PATIL.—I can quite understand officers being transferred. But what I would like to know is, how does this officer come in the way of prosperity of the scheduled castes? The hon. member can say that the Ministry is inefficient and all that.

Sri C. M. ARUMUGAM.—You are there just for two months. How can I say that so soon?

This Officer is there for ten years who has not done anything for the progress of the scheduled caste people. The constitution of the Social Welfare Board is a mere eye-wash. They have not done any tangible thing for the progress of the scheduled caste people.

I demand the Government to scrutinise all Government orders issued during the time of President's Rule.

Thank you.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ (ಸಿರ್ಸಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಯಾರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಬೆನ್ನುಮೊಳೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ, ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಬಡ್ತಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 60 ಭಾಗ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಪೆಡೋರಾ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಗಳ ಜನಾಂಗವಾರಿ ನಿಧಾರಿ, ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಬಡ್ತಿಗಳನ್ನು ಏನು ಹಣವನ್ನು ಬಡಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ನಂ. 21 ರಲ್ಲಿ 3.65 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ದಿವ್ಯಾಂಡ್ 25ರಲ್ಲಿ 5.8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಮತ್ತು ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ನಂ. 39 ರಲ್ಲಿ 11.3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಒಂದು 25 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕ್ಲಾಸ್ 1,2,3 ಮತ್ತು 4ನೇ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಶನ್ ಇಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯೂನಿಟುಗಳಲ್ಲಿ 18 ಪರಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಶನ್ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಯೂನಿಟುಗಳಲ್ಲಿ ಈ 18 ಪರಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಶನ್ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಡೈವಿಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

11-00 A.M.

ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಿ. ಅಂಡ್. ಆರ್. ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗೆ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ಸುಮಾರು ಸಾವಿರಾರು ಜ್ಯೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸೇಕಡ 18ರಷ್ಟು ಕೋಟಾ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ದೋಷವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ರಾ.ಡಿ.ಪಾಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೂಲ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇವರಿಗೆ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಹುದ್ದೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಫೀಸುಗಳು, ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಫೀಸ್ ಇವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೇ 1:4 ಎಂಬುದಾಗಿ ಏನು ಕಾರಾರು ಇದೆಯೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಫಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಕರೆಯುವಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನೇಕ ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಿ. ಎ. ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ರ್ಯಾಂಡ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ರ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಈಗ ಸೇಕಡ 50 ಭಾಗ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ರ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಮ್ಸ್‌ನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ 12 ಲಕ್ಷ ಜನರಲ್ಲಿ 6 ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪಂಗಡಗಳವರಿಗೆ ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಬರೀ ಇಂಡಿವಿಜುಯಲ್‌ನಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾರೋನಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಟಿಬೆಟ್ಟಿನ ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಿಲೇಷನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ರಿಹಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ರ್ಯಾಂಡ್‌ರಸ್ ರೇಬರರ್ಸ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಅತಿ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಕಳ್ಳತನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಮೀನುಮಾಡಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಮೂರುಲಕ್ಷ ಏಕರಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾನು ಇಮ್ಮುಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಇದು ನಿಜವಾದ ಅಂಶ. ಸುಮಾರು 20-25 ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಗ್ರಾ.ಜು.ಯೇಟ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಂದಾರೆ. ಅವರು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ, ಹೊರಗಡೆಯೇ ಇರಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಆಸ್ಪತ್ಯಾತೆ ಆಳಿಯದೆ ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಿಜವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಮಾಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರೇ ಹೇಳಿವರು. ಕಳ್ಳಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಟುಪಾಡು ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇರಾಖೆಯವರು ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಹಾಗೂ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ರೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ಅದನ್ನು ಪಕ್ಕನೆ ಈಗ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಈಗ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದದ್ದು. ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಬರಹ ಗಾರರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬರೆಯತಕ್ಕ ವಿಶೇಷ ರೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವಾಗ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾಭಾಸ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಲಹಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರೇಖನ ಬರೆದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ರಿವಾರ್ಡ್ ಅಥವಾ ಪ್ರೈಜ್ ಕೊಡುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಆ ರೀತಿ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಸೇಕಡ 18 ರಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಣೆಗಿಟ್ಟು ಉತ್ತೇಜನರೂಪವಾಗಿ ಅವಾರ್ಡ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅಡ್ಮಿನ್ಸ್ಟ್ರೇಟಿವೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ)

ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅನುಚಿತರಿಗಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅವರು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ, ರಿಟೈರ್ಡ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ, ಇದುವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಬಿರೋ ಆಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲರಂತೆ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ರಾಜ್ಯಾಂಗದೊಳಗೆ ಇರುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಅವರದ್ದೆಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ದೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಸೆಕ್ಷನ್ 4, 16 ಮತ್ತು 33ರ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶೇಷ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎನ್. ಇ. ಎಸ್. ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇರಬಾರದು. ಅಲ್ಲದೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲದೇ 3-4 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಾವಿಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿವೆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಇಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಕೆ. ರಾವ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ 2,500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇತ್ತು. ಈಗ 3600 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಸಂಖ್ಯೆವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಇವರು ಏನು ಮಾಡಿದರಂದರೆ, ಆ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಂಥ ರೇಡಿಯೋ ಸೆಟ್‌ನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಟೈಲರಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಟೈಲರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಸಹ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಶಿಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು, ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಲಿಕ್ವಿಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಇರಬೇಕೆಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಟೈಲರಿಂಗ್ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮೊದಲದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಆ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮೊದಲದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಫೆಸ್ಟಿವಲ್ಸ್ ಕಾನ್ಸೆಲ್ ಅಂಡ್ ಫೆಸ್ಟಿವಲ್ಸ್ ಟ್ರಸ್ಟಿಂಗ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಇದೆ. ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಎಂ. ಐ. ಸಿ. ಯವರು 1945 ರಿಂದ 1960 ರವರೆಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಸುಮಾರು 20-25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. 1960-72 ರವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಸಾಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಮಾರು 30-35 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ತಂದಿದ್ದರೂ, ಆ ಸಾಲ ಇನ್ನೂ ಇದುವರೆಗೆ ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಇತರ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸದೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಏನೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಏಜೆನ್ಸಿಯನ್ನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೌಸಿಂಗ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಹೌಸಿಂಗ್ ಬಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸೋಸಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಬಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿನ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ನೀವು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಸೇಕಡ್ 40ರಷ್ಟನ್ನು ರಿಕವರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೇಕಡ್ 50ರಷ್ಟು ಮನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಎಂ. ಐ. ಸಿ. ಅವರಿಗೆ ಸೇಕಡ್ 90ರಷ್ಟನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ,

ಯಾವದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ, ಗಿರಿಜನರ ಹಾಗೂ ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇವತ್ತು ಮತ್ತೆ ಆಗಬೇಕು. ಸಾಲವನ್ನು ಎಲ್. ಐ. ಸಿ. ಗೆ. ಪಾಪನು ಕೊಟ್ಟು, ರಾಜ್ಯದ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಹೆಂಡ ಮತ್ತು ಸಾರಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಹರಿಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಕಳೆದ 20—25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನೊಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತೋ ಅದು ತಪ್ಪಿ ಹೋಗಿ ಈ ದಿವಸ ಅವರು ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಈ ದಿವಸ ಆ ಮಧ್ಯಪಾನದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗಳಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ತಂದು ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹರಿಜನರು ಕುಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮತ್ತೆ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾ ಇರಾಖೆಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ಎಂದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಹಣ ಹರಿಜನರಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಆ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಹರಿಜನ ಜನಾಂಗದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು 2-3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಖಾಸರಾಗಿದ್ದೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗಾರಾದರೂ ಇಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಒದರಾವಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರದಿದ್ದರೆ ಈ ಜನಾಂಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಂದಿತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಾಣ ಇರಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರವರು ಹೆಚ್ಚಳಿಗಲ್ಲರತಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಫುಟು ಜಮೀನಾರ ಅಂದರೆ ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಬೇಸಾಯದ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವನ್ನು ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಾಣ ಇರಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಆ ಜನರಿಂದ ಆಜಿ-ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೆ ಅವು ಎಲ್ಲೋ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕೊಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹಣ ರಾ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಹರಾ ನರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಯೇ? ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ರೈತನಿಗೆ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಆರ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಟಾಪ್ಪಿಟ್ಟುರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು; ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದೇರಿತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಾಗಿರತಕ್ಕ ಹರಿಜನ ರೈತರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ಅವರಿಗೆ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ—ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆ, ಅನ್ನ, ಬಟ್ಟೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರು ನಾಗರಿಕರಾಗುವುದಕ್ಕೆ, ಸೌಖ್ಯವಲಂಬಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ನರ್ಸರಿಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಯೂ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಇವು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ವಿದ್ಯಾ ಇರಾಖೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ 65 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇವರಿಗೆ ನರ್ಸರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸೌಕರ್ಯ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ನರ್ಸರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲೇ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದರಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾನೂ ಕೂಡ ಬರ್ಬಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನಾಕಪ್ಪು ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 15 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಫೀಜನ್ನು ವಸೂಲಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಫೀಜನ್ನು ವಸೂಲಾಡಬಾರದೆಂದು ಇ.ಡಿ. 130—ನಿ ಎಸ್. ಎಸ್. 67 ಡೇಟೆ: 14-3-1968 ಈ ಒಂದು ಆರ್‌ಡರ್‌ನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆರ್‌ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ಇವರಿಗೆ ಫೀಜ್

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್)

ಮಾಖಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ಹರಿಜನ ಬಾಲಕರಿಂದ ಅಕ್ಷರಜ್ಞತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅದಾಗ್ಯೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅದೇ ಹಣವನ್ನು ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಫೀಜ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ರೀಇಂಬರ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಲೆವೆಲ್ಲನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಜನರ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೋ ಅಂಥವುಗಳಿಗೆ ಹರಿಜನರ ಬಾಲಕರನ್ನು ಶೇ 10 ರಷ್ಟು ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ನಿಯಮವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಆ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಇಷ್ಟೆ : ಈ ಹ್ಯಾವ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಹ್ಯಾವ್‌ನಾಟ್ಸ್ ಅಂತ ಇದ್ದಾರಲ್ಲಾ—ಇವರಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾವ್ಸ್ ಇವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹ್ಯಾವ್‌ನಾಟ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಒಡವರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಮಾಜವಾದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಏರುಪೇರುಗಳಿರಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರಿಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ.—ಆ ಹಣವನ್ನು ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೇ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಯಾರೂ ಎರೋಡ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹರಿಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಶೇಕಡ ಒಂದೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾದರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆರೆಯುವ ಒಂದು ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಏನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 30 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸಾಲದು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಎಸ್ಪಿಮೇಟ್ ಕಮಿಷಿಯವರು ಮತ್ತು ಹರಿಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯವರೂ ಈ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು 30 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಅವನು ಕೂಡಲೇ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಮೂರೇ ಮೂರು ರೆಸಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿವೆ. ಇವು ಸಾಲದು. ಇವುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಶೇಕಡ 7-8ಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕೋಮುಗಳವರಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇಕಡ 30ಕ್ಕೇರಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಈ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ತುಮಕೂರು ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕುರುಬರ ಹಾಸ್ಟಲು—ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಹಾಸ್ಟಲು ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿದಿರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಿಗೂ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಶೇಕಡ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಕಾನೂನಿದೆ. ಅದಾಗ್ಯೂ ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 25 ಪರ್ಸೆಂಟನ್ನು ಆಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇನ್ನಾದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇರತಕ್ಕವರು ಎಲ್ಲಾ ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ

ಅಡಿಗೆಯವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅರಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಎರಾಸ್ತಲುಗಳಲ್ಲೂ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಜನ ಅಡಿಗೆಯವರು ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರೇ ಇರುವಂತೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಒ.ಬಿ.ಸಿ. ಹಾಸ್ತಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಶೇಕಡ 25ರಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಬೇಕೆಂದು ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಅಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಎರಾಸ್ತಲುಗಳನ್ನೂ ರದ್ದುಮಾಡಿ.

ಇನ್ನು ಸೋಲಿ ಯಲ್ ವೆರ್‌ಫೇರ್ ಇಲಾಖೆ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದೇನು ಕೆಲಸ ಎಂದರೆ ಸ್ಯಾಲರೈಷಿಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹಂಚತಕ್ಕ ಕೆಲಸ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಈ ಹಾಸ್ತಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಅವು ಪ್ರಗತಿದಾಯಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಫಾರಂ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಇರಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಮ್ಯಾನ್ ಅಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಅವುಗಳ ಹಕ್ಕುಂಡಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಫಾರಂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ 8—10 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆನು. ಶಾಸನ ಸಭೆಯವರು ಒಂದನ್ನೂ ಆರೋ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಡಿಸಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹರಿಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಿಟಿಗಲನ್ನು ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕೂಡಲೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಸೆನೆಟ್ ಮತ್ತು ಸಿಂಡಿಕೇಟುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ದೊರಕುವಂತೆ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಫಿಂ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಕನ್ನಡ ಚಲನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಾಲದು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 3 ಲಕ್ಷ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಸೈಟಿಲ್ಲದಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನು ತೀರಿಸುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಹರಿಜನರು ಮತ್ತು ನೀರಿಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚುವಾಗ ಈ ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಂಗಡಗಳಿಗೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಹಾಸ್ತಲನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಇಂದಿಯಾ ಸರಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಾಗಿ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನ್ನು 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ತೀರಿಸಿ ಬಂದಿದೆ. ಈವರೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಾಸ್ತಲುಗಳಿವೆ. ಹಾಸ್ತಲುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಸೊಳ್ಳೆ ಕಾಟವಿದೆ, ಒಂದೊಂದು ರೂಮಿನಲ್ಲಿ 5 ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ಕಟ್ಟಡ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಸಾರ್ಕಾಪ್ಪ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗೆ ಹೋಗುವವರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ 20—30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇರುವವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಇಲ್ಲ, ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಪರದಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಶೋಷಿತವಾರರ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಇತರ ಜನಾಂಗದವರು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶೋಷಿತವಾರರು ಮತ್ತು ನೀರಿಗಲಿಯ ಜಮೀನನ್ನು ಯಾರು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿರುವರೋ ಅವರಿಂದ ಸರಕಾರ ವಾಪಸ್ ಪಡೆದು ಮತ್ತೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಕೀಂ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯದ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ)

ಕಾರೋನಿ, ಹೋಟೆಲು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಅವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಫೆಡರಲ್ ಕ್ಯಾಪ್ಸಿನವರಿಗಾಗಿ ಸೇಕಡ ಒಂದರಷ್ಟು ಕೂಡ ಬರ್ಚರ್ ಗುತ್ತಿಗೆ. ವಿರೇಜ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್, ಸ್ಯಾರ್ ಸ್ಪೇರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಡ್ಡುಪಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಜೆಟ್ ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಶೇಕಡ 20ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಈ ವರ್ಷ ಪಾನ್‌ಲ್ಡ ಮತ್ತು ನಾನ್‌ಪಾನ್‌ಲ್ಡ ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಕೇವಲ 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. 300 ಕೋಟಿಯು ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಸಮಾಜವಾದ ಬಜೆಟ್ಟಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಸಚಿವೇಂಟರಿ ಬಜೆಟ್ಟಿನವರಾದರೂ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೂ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಎರಡೂ ಕೊಡಲು ವುನು ಮಾಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಕೆಲರು, ಬುಕ್ಕು ಮುಂತಾದುವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕುಪ್ಪರಿ ಮತ್ತು ಫೀ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸ್ಕೀಂ ಜಯಪ್ರವಾಹವಾಗುವದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರು ಪೌರರು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶಮಾಡಬೇಕು.

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ ಪುರುಷರಾಗಿರುವ ಡಾ|| ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಭಾವಚಿತ್ರದ ಅನಾವರಣ ಇಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಮಾಜವಾದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ನಾನು ಮತ್ತು ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದ್ದೆವು, ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇವು ಸರಿಯಾದ ಅರೇಂಜ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್, ನಾವೇನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ? ತಾವು ನಾಳೆ ಬೇರೆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಕಳಿಸಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ).—ಹನ್ನೆರಡುಕಾಲು ಗಂಟೆಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಜವಾಬು ಕೊಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಇಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಬಹುದು, ಹರಿಜನ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ನಾವು ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಭೆ ಕೂಡಿಸಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು. 5 ಜನರು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆಗೆ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಆಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ.—ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಮತ್ತು ಹರಿಜನರ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು ಬರ್ಚವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಆದರೂ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುವಂತೆ 15ನೆಯ ತಾರೀಖು ಬಜೆಟ್ ಪಾಸ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು ಎಂದು ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕೂಡಲೇ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸುಳಿದವರ ಅನುಕೂಲ ನೋಡಬೇಕು. ಇಂದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆವು. ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಸಭೆ ಸೇರಿವೊಂದ ಅದನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮುಗಿಸಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಕನಿಷ್ಠ ಸ್ವಲ್ಪ 10-15 ಜನ ಸದಸ್ಯರಾದರೂ ಕೂಡ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—15 ಜನ ಮಾತ್ರ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಮಾತನಾಡಲಿ. ಆದರೆ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3 ಗಂಟೆಯಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲ 6 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಭೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇರೆ ಎಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೆಂಟ್ಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಭೆಯನ್ನು ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಗೂ ಸಹ ಬೇರೆ ಎಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೆಂಟ್ಸ್ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಮಗೆ ಎಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೆಂಟ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಸುಮಾರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಭೆ ನಡೆಸಬಹುದು.

Sri D. DEVARAJ URS.—We are not new to this. If you carefully follow the debate you will understand that many things will be repeated. I do not mind to sit half an hour or one hour more. But the point is the same thing will be repeated by the Hon. Members.

Sri C. M. ARUMUGAM.—We are agreeable for sitting 1½ hours more.

Sri D. DEVARAJ URS.—I am prepared to sit for one hour more within which the Hon. Members should co-operate by imposing on themselves self-imposed discipline. Within the particular time given by the Hon. Speaker, they should finish.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ (ಸಾಗರ).—ವಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲಸದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಅವು ಗ್ರಾಮಗಳ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಮಾತಾಗಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬರಾನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ಮೂಲಗುಂಪಾಗಿದೆ. ಈಗರಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣದ ಕೆಲಸ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಸ್ತಿಭಾರ ಹಾಕಿದಂತಾಗುವುದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಮ್ಮೇಳನ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತಿನ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವಾನುಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ)

ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಮಾಣಿಕವಾದಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲದಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲರತ್ತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇದ್ದರೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವವರು ಎಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಎಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಡೆಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ದೊಡ್ಡ ಆತಂಕದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಎಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್‌ರನ್ನು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಈಗ ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರಿಗೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲೇಜ್ ಎಕ್ಸೆಕುಷನ್‌ಪನ್‌ಗೆ ಭೂಮಿ ಏನಾದರೂ ಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಒಂದು ಎಕರೆ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ 5 ಎಕರೆ ಆಗಲಿ, ಅದನ್ನು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಕೇಳಿದಾಗ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. 5-10 ವರ್ಷವಾದರೂ ನೆಹ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಮತ್ತು ಮನೆ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ 10 ಗುಂಟೆ ಜಮೀನು ಬೇಕಾದರೂ ಅದು ಮಂಜೂರಾಗಲು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಯವರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಲ್ಪ್ ಆಫೀಸರ್ ಅವರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಇವರುಗಳಿಂದ ಮಂಜೂರಾಗದಿದ್ದರೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯವರಿಗೆ ಜಾಗ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡು ತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಯಾವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಒಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಶಿಸ್ತಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲರತ್ತಕ್ಕ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಒಂದರಷ್ಟು ಹರಿಜನರು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರಬಹುದು. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಜನಾಂಗದವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರುವಾಗ, ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದಂಥಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ತರವಾದ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊಂದರೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವು ಮಹತ್ತರವಾದಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗು ತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಎಲ್.ಆರ್. 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆರಗಾಗಿ ಹಣ ಕೇಳಿದರೆ ಕಾಲುವೆಗೆ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಸ್ತೆಗಾಗಿ ಹಣ ಕೇಳಿದರೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಬಾರದು. ಯಾವ ಬಾಬಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಬಾಬಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳಲ್ಲರತ್ತಕ್ಕ ಬಿ.ಡಿ.ಒ.ಗಳು ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ

ಮಾಡಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಬಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಅವರನ್ನು ತಾಜಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಎರ್.ಆರ್. 10 ಪರ್‌ಫೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ನಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎರ್.ಆರ್. 10 ಪರ್‌ಫೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿ ಯವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಎರ್.ಆರ್. ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅವು ಮುಂದುವರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಕೇಳತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಎರ್.ಆರ್. ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೇವಲ ನಾಮಕಾವಸ್ಥೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಮೇಲೆ ಯಾವ ಹತೋಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀಪನ್ನು ಯಾವಾಗಬೇಕೋ ಆಗ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೀಪನ್ನು ಜಿರಾಫೆ ಕಾರಿಗಳೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರರೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎನ್. ಇ. ಎಸ್. ಜೀಪುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ರೀತಿ ನೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಜೀಪನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಇತರೇ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾಯಿಂಟ್ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ದೇಶನ ಇದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರು ಟೂರ್ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಎಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಕೂಡ ಅವರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ಒಂದು ತಿಂಗಳನ್ನೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮೊದಲು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಕಟಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಬಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಗಳು ಟೂರ್ ಹೋಗುವುದು ಜನಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಅವರು ಅವರ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಅಫೀಸರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹತೋಟಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಾಳೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಧಿಕಾರವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳು ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಸಿಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆ ಮಂಜೂರಾತಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 3 ತಿಂಗಳು 6 ತಿಂಗಳಾದರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಬಿಕ್ಕಿಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಯಾವುದೇ ಹತೋಟಿ ಇರಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹತೋಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮಾಡಿರುವ ಕಮಿಷನ್ ಮಂಟಿನಿಂದ ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳಿಗೆ ಮೆಡಿಸನರ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ತಮ್ಮ ಭಾಗದ ಮೆಡಿಸನ್ ಕಾಂಟ್ರಿ

(ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ)

ಬ್ಯಾಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು 2 ಲಕ್ಷ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಕಿ ಇದೆ. ಇದು ತಾರೋಡ್ ಬೋರ್ಡ್ ನವರಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿತ್ವ ಗಳ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಗಾಗಿ 30 ಸಾವಿರ, 40 ಸಾವಿರ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ 3 ಕಾಸನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ನವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮೆಂಟಿನಿಂದ ನಗರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆಸ್ತಿತ್ವಗಳಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ನವರು ಮೆಡಿಸಿನ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ನವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಬಾಕಿ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ಗೆ 2 ಲಕ್ಷ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಕಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಜಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡದೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಇನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಬೇಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ಗಳು ಆಸ್ತಿತ್ವಗಳಿಗೆ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನೂ ಕೊಡ ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಜಾತೀಯ ಪದ್ಧತಿ ಏನಿದೆ ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂಟು ಜಾಫ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ಜಾತೀಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ವಜನಿಕಾರಿಯಾದ ಕಲಸಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಹರಿಜನ ಕಾರೋನಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಬೇರೆ ಜನಾಂಗದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನರಾಗಿಲ್ಲ, ಅವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಇದೆ. ಹರಿಜನರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಾರೋನಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಊರಿನ ಒಳಗಡೆ ಕೂಡಲೇ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಖಾಸಗಿಯವರದಾಗಲೀ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರ. ದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ನಿವೇಶನ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಗರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 100 ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ 2 ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಲತ್ಯಾರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಹರಿಜನರು ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರು ಊರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವೋಚ್ಚರ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಕಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಿಟಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಬಹಳ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಂಡಿತಾ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಇದೆ. ಆ ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು 60 ಜನ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಲ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಹಣದಲ್ಲಿ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅವರನ್ನು ಸಾಲವನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೋರಿದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರು ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಾವು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಯಾವ ಏಥವಾದ ದುಡಿಮೆಯೂ ಇಲ್ಲ,

ಮನೆಗೆ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಊಟಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯಾಗುವ ಅವನು ಸಾಲತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 150 ರೂಪಾಯಿ ಕಂತು ತೀರಿನುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆವು. 500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಸುಮಾರು 500-600 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರ್ಚಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಅವರೇ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಾರೋನಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಊರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ವರ್ವೆಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಈ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ ದೃಷ್ಟವನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ತೊಡೆದು ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಖಾಯಂ ಆದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ದೊರಕಿಸದಿದ್ದರೆ ಇದು ನಾಟಕಗಳೆಡಿನ ಪ್ರಸಂಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಇವತ್ತು ಏನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಅದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮುಖಾಂತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಬೇಕೆಂದು ಮೆಜರ್ ಮೆಂಟ್ ತೆಗೆದು ಹೊಲಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಯಾವುದೋ ರೀತಿಯ ಮೆಜರ್ ಮೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ, ಅದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ; ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅದು ಅಲ್ಲದೇ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕೂಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ 30 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಏನೂ ಸಾಲದು. ಅದನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 50 ರೂಪಾಯಿಗಿಂತರೂ ಏರಿಸಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಹೋಗತಕ್ಕಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಜೊತೆಗೆ ಅಂತರಜಾತಿಯ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರು ಹರಿಜನರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರಿ ಮತ್ತಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಅಂತರಜಾತಿಯ ವಿವಾಹವನ್ನು (ರಾ ಮ್ಯಾರೇಜ್ ಹೊರತು) ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಸೇರಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಗಂಡುಗಳು ಬೇರೆ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಮತ್ತು ಮದುವೆಯಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಹರಿಜನರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರೆ ಇಂತಿಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಈ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು, ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಮೂಡಿಗೆರೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಮಾಜ ಕರ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಾಜ ಕರ್ಯಾಣ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಇದೆ. ಆ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆದೇಶಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದರು. ಆದರಲ್ಲಿ ದೇಶದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಹರಿಜನ—ಗಿರಿಜನ ಸದಸ್ಯರು ಬಂದು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವವಶಾತ್ ಆ ಸಲಹೆಗಳು ಏನಾದುವು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ; ಅವು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಸಭೆಗೆ ಸಮಾಜ ಕರ್ಯಾಣ ಇರಾಖೆಯ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ)

ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಮೇತ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗನ್ ಗೌಡ ಕಮಿಷಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬಹಳ ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಆ ಸಲಹೆಗಳಲ್ಲಿ ವತ್ತಾಯದಿಂದ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ಬರ್ ಮೂಲಕ ತಂದು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೆ ಬರ್ ತರುವವರೆಗೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ತಡ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನು ಈ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬಹುದು? ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯ ನೋಡಿದರೆ, ಅದು ಪರಮಾವಧಿ ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಸೆಂಟರ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಈ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಅವರ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರು ತಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ನಾವು ಬೇರೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಏನು ತೊಂದರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯವರು ವಿಚಾರಿಸಿ ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟು ವಾರಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ, 3 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ, ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ವರದಿ ತರಿಸಿ ಕೊಂಡು ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಯಿತೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆಗಳು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವವರೆಗೂ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇದರ ಕಾರ್ಯ ಸುಗಮವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇನ್ನು 5-10 ವರ್ಷವಾದರೂ ಅದು ಈಡೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ಕಾಯ್ದು ನೋಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಪ್ರೀಫರನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ನೌಕರಿ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಜಮೀನು ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಇರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಿರ್ದೋಷ ಸಮಸ್ಯೆ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವವರು ಇಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಸತ್ಯ, ನೀತಿ ಈ ಜನರಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಂಟರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಈ ಹರಿಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಬೇಕೋ, ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಹರಿಜನರ ಫಿನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಈ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಏನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಕೊಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇವರ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಬ್ಬ ತನಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆ, ಒಬ್ಬ ಕರೆ ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗು ವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕೆಲಸಕ್ಕನಾದರೂ ಹೋದರೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹರಿಜನ

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಅವನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಏಕೆ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಅವನು ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾರಣ. ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೂರಾ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮಕ್ಕಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮಾಜದ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನರ್ಸರಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಾಲೇಜಿನವರೆವಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಯಲಗುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಸದರಿ ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಾದಿಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಭಾವನೆ ಇದೆಯೋ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ.

12-00 Noon

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹರಿಜನರಿಗೂ, ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸೌಕರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಇವೆರಡು ಅವರಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಇವೆರಡೂ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಅವರಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಸಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದರೆ, ತುಂಬಾ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಆಜ್ಞಾಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಉಪಧ್ಯಾಯರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಲೀ ಅದನ್ನು ಕಾಪಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವ ಉಪಧ್ಯಾಯರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ನೂರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡಬೇಡವೇ. ನೀವು ಸಮಾಜ ಕರ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಜನರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಏತಕ್ಕೆ ಆ ಫಾರಂಗಳು ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಯಾರಾರು ಫಾರಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದು ನೋಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಕೆಲಸ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಸಮಾಜ ಕರ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರು, ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಗ್ರೇಡ್‌ನಲ್ಲಿರುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜ ಕರ್ಯಾಣ ಗೆಜೆಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇಡಬೇಕು. ಆಗ ನಮಗೆ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್‌ಗಳಾಗಿ ಎಕ್ಸೆಕ್ಯೂಟಿವ್‌ ಆಫೀಸರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆರ್ತ್‌ಫೆಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರುಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಎಲ್. ಎಸ್. ಅಥವಾ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಆಗಿದ್ದವರನ್ನು ಆ ಹುದ್ದೆಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಅಂತಹವರನ್ನು ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ತಾತ್ಪಾರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ತುಂಬಾ ಕೀಳಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಸಮಾಜ ಕರ್ಯಾಣ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಅತಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಅದರ ಅದನ್ನು ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? ಏಕೆಂದರೆ ಜಿರಾಂದಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸವಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೆಲಸ ಬಹಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಇರಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಅವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ದೂರಿ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಇದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು? ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯೂ ಇವರಲ್ಲ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸ್ಕೀಮಾಗಲೀ, ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮಾಗಲೀ ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ 3,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲೋ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬಹುದು. ಟಿಂಬರ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಧ್ಯಮರ್ಗಗಳು ತಿಂದುಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗದಷ್ಟು ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವುದಕ್ಕೋ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆ ಬೇಡ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನೀವು ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳಾಗಬೇಕು, ಅವರು ಎಷ್ಟು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ)

ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಆದಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಹಣ ಬೇಕು, ವಿವ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಲೀ, ಮನೆಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೊದಲು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹರಿಜನರ ಒಂದು ಘೈನಾನ್ವಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಏನೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲ್ ಮೆನ್ಸ್ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹವು ಹರಿಜನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನೂರಾರು ಇವೆ. ತಮಗೂ ಗೊತ್ತು. ಬೇರೆ ಜನರು ಹೋಟೆಲ್ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಹರಿಜನ ಬಡವರಿಗೂ, ಬೇರೆ ಬಡವರಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಹರಿಜನರು ಶತಮಾನದಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಬಡವರು. ಇತರೇ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಡತನವಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಇದ್ದರೊಂದಿಗೂ ಮಾತ್ರ ಮುಂದುವರಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಇವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ಸೌಕರ್ಯವೂ ಈಗ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎಂಬ ಹುಕಾರೋಗ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಸಮಾಜ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮನೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ತಾಂಡವಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೇಗೆ ದರೆ, ಒಬ್ಬ ಒಂದು ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಹೋದ. ಅತನ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವಾಡಿ, ಆ ಮನೆಗೆ ಹರಿಜನರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾದಮೇಲೆ ಕೂಡಲೇ ಅವನನ್ನು ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಬಿರಿಸಿ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಇಂತಹ ನಿರರ್ಶನಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಇವರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಹರಿಜನ ನೌಕರರಿಗೂ ಬಹಳಕಷ್ಟು. ಸರ್ಕಾರದ ಹರಿಜನ ನೌಕರರಿಗೆ ಕ್ಯಾರ್ಟರ್ಸ್ ಸಹ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೇವಲ ಪ್ರೈವಾರಿಟ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಆರಾಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ನೌಕರರು ವರ್ಗವಾದರೆ, ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕ್ಯಾರ್ಟರ್ಸ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದಂಥ ಮನೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಅವರು ಹೋಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚಿಸುವಾಡಿ ಅಂತಹ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಅವರನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯು ಹೆದ-ಭೂತವಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಲಗುವವರೆಗೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಮಾಜ ಕರ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೂ ಆದೇಶಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಫೋಲೆಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಮೊಕದ ಮೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ದಾಖಲು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಗೆ ನಂಬಧಪಟ್ಟ ಮೊಕದ ಮೆಗಳು ವಿಪರೀತವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೋಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರವೇಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮೊಕದ ಮೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ದಿನವೂ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದರು, ಇಲ್ಲಿ ಬಿಡಿದರು, ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆ, ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟರೆಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸಂಬಂಧವಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಿಡಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆದರೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಹ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಸಮಾಜ ಕರ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಒಂದು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಿಗಾರರು ತೋಡುವುದಕ್ಕೇ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಜ್ಜಿ ಇದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. 1970-71ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆರ್ ಫೇರ್ ಸಂಚರಿಸಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರಿಂದ ಹರಿಜನ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಂ. ಇ. ಎಸ್. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಎಂ. ಪಿ. 3. ಎಸ್. ಸಿ. 308

ಸಿ. 3022/69-70, ದಿನಾಂಕ 5-10-70ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಶೋಷಣೆಯ ವಿಷಯ. ಒಬ್ಬ ಬವನಾದ ಹರಿಜನ ರೈತ ತನಗೆ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ಸಾಲದ ಸಾಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ತಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಎನ್‌ಕಂಬ್ರೆನ್ಸ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ಕೇಟ್ ಮತ್ತು ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್‌ ಫೈಲ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟರ ಅಫೀಸಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೋ ಮೂಲೆಗೆ ನೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ? ಆ ಹರಿಜನರಿಗಾದರೋ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಎಕರೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಎರಡು ಎಕರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಮೂರು ಎಕರೆ ಹೀಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡವರಾದರೆ ಅವರು ; ಅಂಥವರ ಅರ್ಜಿಗಳು ಎಲ್ಲದೋ ಇನ್ನೂ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ ಆಗುವವರೆಗೂ ಕೈಬಿಡಬಾರದು. ಆಗಲೇ ಶ್ರೀ ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆ ತೋಟ ತಳವಾರರ ಜಮೀನು ಯಾರ ವಶದಲ್ಲೋ ಇದೆ. ಆ ಜಮೀನು ಅವರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ರಾ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ನಾನು ಕೆಲವು ಸುಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಯಾವ ನೋಟೀಸೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ನನ್ನ ಸುಲಹೆಯನ್ನೂ ಮನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಗೆಜೆಟ್ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಟು ಅವರಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ತಕರಾರುಗಳಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಅಬ್‌ಜೆಕ್ಷನ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾಗ ಅಬ್‌ಜೆಕ್ಷನ್ ಹಾಕಿರತಕ್ಕವರ ತಕರಾರನ್ನು ಸುಕಾರ ಕೇಳಿದಾರೆಯೇ? ಹಾಲಿ ರಾ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸಫರಸ್ ಮತ್ತು ಎಂಟರಿ ಹೆನ್‌ಷನ್‌ರುಗಳಿಗೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಇದ್ದ ಸಾಲಭ್ಯ ರದ್ದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮರೆನಾದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕಾಫಿ ಏಲಕ್ಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ತೋಟಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಅರ್ಧ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಸಂಸಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೆಪೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾಗುತ್ತದೆ? ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನವಿದೆ ಎಂಬುದು ತಾನಾಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಸರಳ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಿನಿಮಂ ಆಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅದಾಯ ಬರತಕ್ಕಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಡವೇ? ಈ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬುಖಿ ಜಮೀನು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಫಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಲಗತ್ತಾದ ಜಮೀನೇ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರಿಗೆ ಉದಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರೂ ಇವರನ್ನು ಎಗ್ಗೆಕ್ಕುಟ್ಟಿವೆ ರೈಸಿಗೆ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಎಗ್ಗೆಕ್ಕುಟ್ಟಿವೆ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಶೇ 18 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ವೀಸು ಇಟ್ಟಿರುವಂತೆಯೇ ಭದ್ರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು. ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ ರಾಗಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರೇ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳನ್ನು ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಎಗ್ಗೆಕ್ಕುಟ್ಟಿವೆ ಬಾಬಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹರಿಜನರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಇವರಿಗೆ ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಶೇ. 18 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅವರು ಶೇ. 50ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದೀತೇ ಎನಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಟಲುಗಳಲ್ಲೂ ಇದು ಇಂಥವರ ಹೋಟಲು ಎಂದು ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಕಿ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಲು ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

† Sri T. R. SHAMANNA (Bangalore Fort).—Madam Speaker, please permit me to say a few words on Demands Nos. 21 and 25 and 27 in respect of Rural Development, National Extension Service, Social Development, etc. At the outset, I wish to state that for the past twenty-five years though we have spent several crores of rupees we have miserably failed to do anything good in respect of Rural Development. The very fact that there is a very large influx of population from the village side to the urban side shows that the

(SRI T. R. SHAMANNA)

condition in the village side is miserably bad. As compared to the last census, the Bangalore City population has nearly doubled. What was 9 lakhs in the previous census has touched nearly 18 lakhs. This shows that During the course of ten years we have not been able to do very much to make the people in the rural side happy and we have not been able to give at least the bare necessities to the people there particularly in respect of approach roads and drinking water facilities which are essential even today. If we are to do something good to the village people, we must take positive steps to see that they are really helped. The village panchayats have become centres of politics and they are unable to do anything good except to indulge in group rivalries. As a matter of fact, on account of the panchayat elections, many murders have taken place. Politics starts in the village panchayats and that generally comes in the way of their development.

The Community Development Programme has been taken up with a view to make the villages self-sufficient. It was undertaken with a view to better their lives by self-help but that has not been realised. Its main objective of making the people in the rural areas feel that they are masters of their destiny has not been fulfilled and the department has failed in this direction. The purpose for which the Community Development and the National Extension Department has been totally defeated. Crores of rupees have been spent but the results achieved have not been commensurate with the amount spent.

You will find that the panchayats have not been given real power. They take decisions and those decisions have to be approved by the official authority. Panchayats must be made real panchayats. At one time they were meant to establish Gramaraj and Ramaraj. But that object has been defeated by the very fact that they have not been given adequate finance to spend on developmental activity. Most of the money allotted to the rural parts are spent on establishment. More than 50 to 60 per cent is spent on establishment. When such is the case, where is money for development of either village or development of the community? So, it is necessary that the establishment charges should be cut in accordance with the money available there. If all the money allotted is eaten away by establishment, nothing can be done. It has to be examined whether establishment maintained is really necessary. More money should be diverted for development purposes. That is my suggestion.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—What is the percentage spent on establishment?

Sri T. R. SHAMANNA.—In some cases nearly 50 per cent is spent on establishment.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—It is not correct.

Sri T. R. SHAMANNA.—If necessary, I will send the figures found in the budget.

We have got social educational organisers. We must see whether they are really qualified to do the job and the gramasevaks should try to involve the people more and more in the developmental programmes.

In regard to social welfare, the first thing I wish to state is I am connected with the beggar relief work here. I find that though in the last ten to fifteen years we have spent several lakhs of rupees, we have not been able to tackle that problem and nothing concrete has been done in that direction. We have not been able to tackle the problem and we have miserably failed to arrest beggary. With a view to see that comprehensive and effective steps are taken, the Beggar Relief Act has to be revised and passed. The preparation and placing before the House of the Beggar Relief Act is kept in the cold storage for a long time and unless a useful and effective Bill is brought to rehabilitate the beggars, there is no purpose in having the Beggar Relief Act. For example now the beggars are taken and kept for six months and released. When once they come out they go back to begging. Therefore, it is necessary that some steps are taken to prevent them from begging again. For that purpose a comprehensive Bill has to be placed before the Assembly. I am quite sure that within a short time a Bill will be placed before the House so that money spent on the department becomes more useful and beggary is reduced to a certain extent. At the same time we find the Government has not prepared schemes to make genuine social workers taking up social welfare work. The Government should study how best social work can be done in the interest of the society. I think it is necessary that a detailed study is made as to the work so far done by the Community Development Department, Social Welfare Department and the National Extension Service Department and the results achieved so far. A survey has to be done to find out whether anything useful has been done and whether several crores allotted have been spent for the purpose for which they were allotted. If we find that they have not served the purpose, I think it is better to close down those departments and spend the money in a better way and better manner.

As many of my friends have stated the money allotted for development of backward classes is not sufficient. Instead of experimenting on many schemes which are practically of no use, the moneys can be allotted to useful schemes. I would say that unless and until you give proper education to those who are backward, any scheme you may put forth will not be successful. Out of 60 crores allotted for education in the budget at least 25 per cent of it should be reserved for the educationally backward classes. If that is done, it will go a long way to improve the backward classes. As a matter of fact many of our friends who are occupying good positions in ministry and other places, are able to get those positions because of their education. So it is not

(SRI T. R. SHAMANNA)

enough if only a few people are educated. If the masses are educated, naturally this untouchability will go and the malice towards those people will disappear. I therefore urge that the Government must give utmost attention to see that all people are educated.

Thank you for giving me this opportunity to speak.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್ (ತಿಪಟೂರು).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮಾಜು ಕರಾಣಿ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಏನೂ ಕೇಳದೆ ನನಗೆ ಮುಂಚೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾ ಒಂದರೂ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯು ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಇರಾಬೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಫಲ ನೇರವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಸರಕಾರ ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಹಣದಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿಸಬೇಕು, ಇದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳಿಗಿಂತಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ತೀರ ಕಡಮೆ, ಅವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಅಲ್ಲಿರುವ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯು ತಹಸೀಲ್ದಾರರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಆಸ್ತಿಪತ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಆಸ್ತಿಪತ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಪಾಲಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಹರಿಜನರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಲು ಪಕ್ಷಿಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾನ್ವೆಂಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸೇಕಡ 18 ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಮಕ್ಕಳು ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವರು ಅವರಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೊಡುವ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಇದುವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅನ್ಯಾಶ್ರಿತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ, ಇಂದಿಗೂ ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹರಿಜನರ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸೇಕಡ 50ರಷ್ಟು ಜಮೀನು ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವೇ ಆದರೂ ಕೂಡ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಂತಹ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲ ಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲ ಕರ್ತವ್ಯ ವಾದುದರಿಂದ, ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

12-30 P.M.

ಇಂದು ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಅವರು ಜೀವಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜೀವಗಳನ್ನು ಅಭಿ ವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತಮಗಿಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ನಾನೂ ಕೂಡ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಣದಿಂದ ಜನತೆಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂದಿನ ಆದಳತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಣ ನಿಜವಾಗಿಯೂ

ನೇರವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಜಾಗೃತೆಯಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ಈ ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಕರೆದಾಗ ನೀವು ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜಾಗೃತ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು 5 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ನಾನೂ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿ ಹೇಳಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಇಲ್ಲ, ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದಾದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಹೆಚ್ಚು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಜೆಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸಮಯ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಅಡ್ಡೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯ ವಿಪ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮ ಸಮಯವನ್ನು ಬೇರೆ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಡ್ಡೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮ ವಿಪ್ ಬಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕಾರಣ ತಾವು ಪವೇ ಪದೇ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಾವು ಅನುಭವಸ್ಥರಾಗಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪಾರ್ಟಿ ರೂಲ್ಸ್ ಇರುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಅದರಂತೆ ತಾವು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ತಾವು ಈಗ ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ನಾವು ಪಾರ್ಟಿ ರೂಲ್ಸ್‌ಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲವೆ. ಅದರ ನಾವೇನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತರೆ, ನೀವು ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಾಮಣ್ಣ ನವರಿಗೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯ ವಿಪ್ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ನೋಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದು. ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮ್ಮ ಸಮಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯ ಇತರೇ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಡ್ಡೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ವಿಪ್ ಬಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿ. ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೋರಬ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಮರ್ನಗಂ ಅವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಗೋಡ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಈ ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಮರ್ನಗಂ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ವಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಯಾವ ಜನತೆ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸಮಾಜದ ಕಾಲ್ಪುಗಳಿಗಿಂತ ಸಿಕ್ಕಿ ಮೂಲಗುಂಪಾಗಿರದಾರೋ ಅವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತರುವ ಸಲುವಾಗಿ. ಕಳೆದ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಮತ್ತು 10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡರಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 25 ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೂ ಕೂಡ ದೇವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮಾನವರಲ್ಲಿಯೇ ಭಿನ್ನ ಭೇದಗಳಿರುವುದು ಇನ್ನು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಂದು ಯಾರು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರೆಂದು ಇದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರೆಲ್ಲ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಮೈಮೇಲೆ ಜನಿವಾರ ಅಥವಾ ಲಂಗದ ಕರಡಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಫೋರ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಇಡೀ ಸಮಾಜ ನುಮ್ಮನೆ ಇತ್ತೇ ? ಇದರ ಮೂಲ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವರ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸರ್ವೋಚ್ಚರಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಎರಡು ಕೈ, ಎರಡು ಕಾಲು, ಎರಡು ಕಣ್ಣು, ಹೃದಯ ಇವೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಹರಿಜನರೂ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗದವರ ಹಾಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾವರಿತ, ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ, ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಹರಿಜನರಿಗಿರುವುದು ಇದೆ. ಹರಿಜನರನ್ನು ಊರಿನ ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅವರೂ ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಮನುಷ್ಯರು, ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುವಂಥಾ ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚರಿಗೆ ಆಗಬೇಕು. ಅದು ಆಗದೇ ಅಷ್ಟೇ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು ; ಅದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಸ್ವಿತ್ ಆಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ ? ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ 10 ವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರನ್ನು ಊರಿನ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಭೇದಭಾವವನ್ನು ಎಣಿಸುವುದು ಏತಕ್ಕೆ ? ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಅಶವಿತ್ರವಾಯಿತು ಎಂದು ಅದನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚರು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಮನೋಭಾವ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಯಾರು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೊನಿಮಾಡಿದ ಮನೆಗೆ ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಹೋಗಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸದನದ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರನ್ನು ಊರಿನ ಹೊರಗಡೆ ಇಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಹರುಕು ಬಿಟ್ಟು, ಅರೆಹೊಟ್ಟೆಯ ಊಟ, ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಮನೆಯಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಪ್ರಸಂಗ. ಇದು ಎಲ್ಲರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಸರ್ಕಾರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಒಂದು ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಹರಿಜನರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಈಗ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರಾಗಿರತಕ್ಕ ಜಿ.ವಿ.ಕೆ. ರಾವ್ ಅವರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಹರಿಜನರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಹರಿಜನರನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರನ್ನಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಬೇಕು, ಮತ್ತು ಹರಿಜನ ಮುಖಂಡರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನಾ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರದ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ಹರಿಜನರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಹರಿಜನರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅದರ ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗರೆಯೇ ಬೇಕು, ಅಂಬಾಜಿಡರ್‌ಕಾರೇ ಬೇಕು. ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡವನಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅವನು ಹರಿಜನರನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗಳನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಮನೋಭಾವವನ್ನೂ ಸಹ ಅವರು ಬಿಡಬೇಕು. ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗದವರೂ ಸೇರಿ ಕೊಂಡು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 1952, 57, 62 ಈ ಮೂರು ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರಿಗೆ ಭಾರಿ ಏಕಮತ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು.

ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ದೇಶವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಗೋ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು 1967 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಬಹುಮತವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಈಗ 1972 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹೇಗೋ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಜೀವದಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಏನೇ ಆದರೂ ನಾವು ಜನತೆಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ತೆರಬಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ನೀವು ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡು ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಿ. ಜನತೆಯ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳ ಕಡೆ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿ. ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರದ ಕಡೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಿ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹರಿಜನರೂ ನಹ ಸಿಟ್ಟು ಬರುವವರೆವಿಗೂ ತಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಹನಾ ಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಅವರು ತಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಅಮೇಲೆ ಅವರು ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯತರ ಕೇರಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ಜನಗಳಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಿ. ಅವರು ಅಲ್ಲ ಒಂದು ಇರಲೇಬೇಕು, ಎಂದು ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಿ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲವನ್ನೇನು ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದು ದಡ್ಡತನದ ವರವಾವುದಿ. ಅವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೇ ಇಲ್ಲ, ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರು ಮನೆಯ ಸಾಲದ ಕಂತನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲ, ನೌಕರಿ ಇಲ್ಲ, ಹೀಗಿರುವಾಗ ಎಲ್ಲಿಂದ ಅವರು ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಬೇಕು? ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ದಡ್ಡತನದ ಪರವಾವುದಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಎಷ್ಟು ಜನ ಹರಿಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಒಡ್ಡರು ಇದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಗಾಡ್ಡುಗಾಡಿನವರು ಅರೆವಾರಿ ಜನಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಮೇಲೆ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳ ವಿಷಯ ಹೋದ ಸಾರಿ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ. ಇದರಿಂದ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತರಬೇಡಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ.

ಅದೇ ರೀತಿ ರಿಸರ್ವೇಶನ್ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಪುನಃ 10 ವರ್ಷ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾವು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಪುನಃ 10 ವರ್ಷ ಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ವಾದ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಈ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಜಾತಿಯ ಬೇಜವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಬಾರದು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಒಂದಿನ್ನ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಪುರ-ಜಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್ಮುಗಂ ರವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಇದರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಸರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಹರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಜನ ನಾಯಕರು ಬಹಳ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಹರಿಜನರ ಪೈಕಿ ಮಂತ್ರಿಯಾದವರು ಈ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲೆಯವರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ಹರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹರಿಜನರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತಹ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಮುಖಂಡರು ಮಾತ್ರ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲದೆ ಬಡ ಹರಿಜನರು ಯಾರೂ ಮುಂದುವರಿದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಹರಿಜನರ ಮುಖಂಡರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಬಡ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಹರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಆ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಅದ ಹರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಹರಿಜನರೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ 'ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ' ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮುಖಂಡರಾಗಿ ಆ ಜನರಿಗೆ ದೈನಂದಿಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್)

ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಷ್ಟು ಜನ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಮಾಜವ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸ್ವೆಚ್ಛಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇವರ ಮುಖಂಡರುಗಳಾದ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ರಾಚಯ್ಯ—ಇವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದೊಂದು ಫರ್‍ಮಿಂಗ್ ದೂರದಲ್ಲಿ ಅವು ಇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಟಿ. ಚನ್ನಯ್ಯನವರಿಗೆ ಸಿ.ಐ.ಟಿ.ಬಿ. ಚೇರ್ಮನ್ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಸ್ವೆಚ್ಛಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಚೇರ್ಮನ್ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು ಇದ್ದರು. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಹರಿಜನರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಕೊಂಡು ಮುಖಂಡರಾಗಿ ತಾವೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಇತರ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಹರಿಜನರ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು 30 ಪುಟದ ಪರದಿ ನಿರ್ಣಯ ಎಲ್ಲ ತಯಾರಿಸಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಗಮವಾದ ಆಡಳಿತ ಬಂದು ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಂತರ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೂ, ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಆ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ,—ಇವತ್ತು ಎಷ್ಟು ಜನ ಹರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್, ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಾಕಿ ಉಳಿದುದನ್ನು ಬಡ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 25 ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಚೇರ್ಮನ್‍ಗಳು ಮತ್ತಿತರ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಹರಿಜನರನ್ನು ಜೀತದ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಜನರನ್ನು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪಲ್ಲ ಭತ್ತ ಕೊಟ್ಟು ಜೀತದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಟಿನ್ ಅಥವಾ ಚಿಪ್ಪು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಏಕೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಅದು ಹರಿಜನರು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೋಟೆಲಿನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಬೇಡ, ಇವತ್ತು ಎಷ್ಟು ಜನ ಹರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು ಹರಿಜನರನ್ನೇ ಅಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲಿ. ಎಷ್ಟು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್, ಮತ್ತಿತರ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಹರಿಜನರನ್ನು ಅಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ? ಇವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದದ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಬಡವರು ಇಂದು ಬಡವರಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಪ್ರತಿ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಡವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಶಾಸಕರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇವತ್ತು ಎರಡೇ ಜಾತಿ ಇದೆ—ಒಂದು ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗ; ಇನ್ನೊಂದು ಬಡವರ ವರ್ಗ. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಹರಿಜನರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಸಹ ಆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು; ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಈಗ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. (ನಗು) ಇದು ಒಂದು ಮಹತ್ವರವಾದ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸಲಹೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಇವತ್ತು, ಅವರ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಇವರೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಎಂದು ಇರಬಾರದು. ಇರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್‍ಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕು. ಯಾವ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನವರು ಹರಿಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂಥ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕು, ಆ ಧೈರ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ? ಇಂದು ಜಾತಿಯ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವೀರಶೈವ ಹೋಟೆಲ್, ಬಾಹ್ಯಣರ ಹೋಟೆಲ್, ಇಂತಹ ಭವನ, ಅಂತಹ ಭವನವೆಂದು ಹೇಳಿ ಬೋರ್ಡ್‍ಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ನೀವು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರೇ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯಾಗಿ ಟಾರ್ಗೆಟ್‍ ಕೆಡುಕೊಂಡು ಆ ರೀತಿಯ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಬೋರ್ಡ್‍ಗಳನ್ನು ಅದರಿಂದ ಬಿಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವರ್ಗವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಒಂದು, ಬಡವರ ವರ್ಗ, ಇನ್ನೊಂದು ಶ್ರೀಮಂತ

ವರ್ಗ. ಈಗಿನ ಒಂದು ನನ್ನ ವೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಏನಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಅವರು ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆಚೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡಿದ್ದಂಥ ಎಂಜಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರ ತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅವರ ಜೀವನ. ನಾನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ಆಹ್ವಾನಪತ್ರಕ್ಕೆಗೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ.

1-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಅಂಥಾ ಮದುವೆಗೆ ನೀವೂ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಬಂಡಿತ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅಂತಹ ಇನ್‌ವಿಟೇಷನ್ ಕಳುಹಿಸಲೇಬಾರದೆಂದು ಅನೇಕರು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮದುವೆಯ ಒಂದು ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ನುಮಾರು 5 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಬರ್ಚಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಪ್ಪಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಂಥ ಒಂದೆ ಮನವಿ ಪತ್ರದಂತೆಗೆ ಇತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕಾರ್ಯಭಾರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹರಿಜನರ ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತರೇ ಇದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್ಯಗಂ ಅವರೂ ಸಹ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್ಯಗಂ ಅವರೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಇನ್ನು ಹತ್ತ ಸಾರಿ ಹುಟ್ಟಿಬಂದರೂ ಕೂಡ ಇವರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಂಡು ಬೇಕಾದರೆ ಇವರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಬಹುದು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆ ಮಾಲೀಕರೂ ಸಹ ಆಗಬಹುದು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಡೈಸ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತರುಗಾಡುತ್ತಾ ಇರಬಹುದು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಕ್ಷೇರಿಕ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೆಟಿವ್ ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಈಗ ಕೆಲವೇಶನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೂಗಳು ಹರಿಜನರಾಗಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದು ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಕೊಡಲಿ. ನಾನು ಈಗಲೇ ಹರಿಜನನಾಗುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೋ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯತಃ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಆಮೇಲೆ ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಹರಿಜನ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಏನೇನು ಕಟ್ಟಳೆಗಳಿದೆಯೋ ಹೇಳಿ. ನಾನು ಹರಿಜನ ಆಗುವಿದ್ದರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಈ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನೀವು ಹರಿಜನರಾದರೆ, ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಯೊಳಗೇ ಇರಬೇಕು. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ನೀರು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಹರಿಜನರನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸಿರುವವರೇ ನೀವು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನೀವು ಊರ ಹೊರಗೆ ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಊರೊಳಗೆ ಬಂದರೆ, ಆಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದವರಲ್ಲಾ ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ, ನೀವು ಹರಿಜನರಾಗಿ ಕನ್‌ವರ್ಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹರಿಜನರಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕನ್‌ವರ್ಷನ್ ಆದರೆ, ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಸೇಕಡ 18ರಷ್ಟು ಎಲ್ಲ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇದು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂತ್ರಿಕಾರಕವಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಭವ್ಯವಾದಂಥ ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು

(ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್)

ಭಾರೀ ಮುಖಂಡರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುವುದೂ ಉಂಟು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಆದರು. ಇದುವರೆಗೂ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ವೈಸ್‌ಚಾನ್ಸಲರ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ವೈಸನೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್‌ಗಳು ಆದರು. ಆದರೆ ಹರಿಜನರ ಪೈಕಿ ಇದುವರೆಗೆ ಯಾರೂ ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಆದವರನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ಬೋವಿ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಗೆ ಸೇರಿದಂಥ ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಎಂಬುದರೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಏನೋ ಒಂದು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಅರ್ಡರನ್ನು ವಿರೋಧಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡಿದಂಥ ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್‌ನೇ ನೀವು ನುಮ್ಮನೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಆ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್ ಎಷ್ಟಾದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಇದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯೇ ನೀವು ಮಾಡುವುದು ? ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹರಿಜರ ಕರ್ಯಾಣ ಎಲ್ಲ ಆಗುತ್ತದೆ, ಹರಿಜನರ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಆಗುತ್ತದೆ ? ಹರಿಜನರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅಸ್ತಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಈಗ ಹಂಚಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳ ಹತ್ತಿರ ನಾವು ಪಿಕ್‌ಟಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕರುಣೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವವರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ನೀವೇ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತು ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಹರಿಜನರ ಮುಖಂಡರು ನಿಜವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಏನು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಾರಿದ್ದರೋ ಅವನ್ನು ಕೈತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದರೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರಸ್ ಅವರು ಈಗತಾನೇ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈಗ ನೃಪ್ಪ ಮಾತನಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಅವರ ಧೈರ್ಯಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅಡ್ಡಿ ತರುವಂತಹ ಕೆಲವು ಕಂಟಕರು ಅವರ ಸುತ್ತ ಈಗ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರು ಯಾರು ಇದ್ದರೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಅರಸು ಅವರು ಅವರ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಅರಸು ಅವರು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಇದುವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರ ಯುಗವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಅರಸರ ಯುಗವೆಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ಅದು ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು. ಯಾರ ಒಂದು ಶೋಷಣೆಗೆ ಹೆದರದೆ ಯಾರ ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಕಂಟಕರ ಕೈಗೆ ಸಿಗದೆ ಬಸವರನ್ನು ಮೇಲ್ಕಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ನೀತಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇವತ್ತು ನಾನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್, ಮಾಜಿ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಇನ್ನೂ ಇತರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಒಂದು ಸ್ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದಂಥ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನನಿಗೆ ಹಂಚಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ಅದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಫರ್‌ವಾರ್ಡ್ ಇದ್ದರೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಯವರು ಇನ್ನು ಮಾಜಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಜಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿ ಟ್ರೇಡ್ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗವಲ್ಲ. ಅದು ಬಂದಿತವಾಗಿ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರೆಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗವೆಂದು ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಂಪೆನಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಮೇಲೆಯೇ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಾವು ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗೆ ಇರಬೇಕು, ಒಳಗೆ ಬರುವವರಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇವರಿಗೆ

ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸವಿಯನ್ನು ಉಣ್ಣದೆದ್ದೇ ಇವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಗುರಾವಿಗಿರುವ ವರ್ಗವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕೇರಿಯ ಹೆಸರುಗಳು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜಾತೀಯ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲದೇ ಇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ಹರಿಜನರ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಆತ ಒಬ್ಬ ಹೋದಾಗ ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಡ್ಯದ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನಾನು ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಮಂತ್ರಿ ಅವನನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕೂಡಲೇ ವರ್ಗಮಾಡಿದ್ದು ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾದವಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಇಡುವ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು ಹೋದಸಾರಿಯೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಯಾರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಿರಿರಂಗನ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದಿಗೂ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸೋಲಗರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನಾನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆದರಿ ಒಡಹೋದರು. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಮಾಜದ ಜನರ ಸಂಪರ್ಕವೇ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದಿಗೂ ಇಂಥ ಜನರನ್ನೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ? ಇವರಿಂದ ಒಟ್ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರಿಗೇನೂ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ? ಇವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವರು ಆ ಗಿರಿಜನರಲ್ಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಬಂದರೆ ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೇನು ಮಾಡಿದ್ದೀವೆ? ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಬೇಕು ಈ ಜನರನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಾದರೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲ ಮಿತಿವಾಗುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಅರಿತಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ತಿವಮೊಗ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಕುಣಿಬೇರು' ಅಂತ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸಮಾಜವಾದದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಇರತಕ್ಕ ಜನರು ಇನ್ನೂ ಬಹಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದೂ ಸಹಾ ಕಂದಾಯ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಡವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೆರತಕ್ಕ ರೈಲು ಬಂದಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡದಂಥ ಜನರನ್ನೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ವಾಮಿ ಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ: ತಾವು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಹಾಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡತಕ್ಕವರಲ್ಲ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಗಳಿವೆ. ಅವು ಸಾಧನೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ಧೈರ್ಯ ದಿಂದ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ. ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಆ ವೈಸ್‌ಚಾನ್ಸಲರ್ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ. ಹಾಗೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಯಾವ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಗಳಿವೆಯೋ ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಹರಿಜನರನ್ನೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕರ್ಯಾಣ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾಗೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅಡಿಗೆಗೆ ಹರಿಜನರನ್ನೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒಂದು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡಿ, ನಮಗೆ ಉಳಿಕೆ ಇಂಥ ದಿನ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ. ನಾವು ಆ ದಿವಸ ತಪ್ಪದೆ ಉಳಿಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ತಾವುಗಳು ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಏನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಉಳಿಕೆ ಕರೆಸುವುದೋ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹರಿಜನರನ್ನೇ ಅಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು. ಅದಾದ ನಂತರ ಯಾವ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಕರ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಲಗ್ನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ? ಅವಳಿವರ ಅಥವಾ ಅಂದ ಮರದ ಕೆಳಗೋ ? ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕರ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಾದ ನಂತರ ಈ ಹರಿಜನ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳು ರಾಜ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರ ಅಡ್ಡಿ ಅಡಚಣೆಗಳು ಇರಬಾರದು. ಕೆಲವು ಉರುಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಇವರ ಮೆರವಣಿಗೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಪಟೇಲರು ದೊಣ್ಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಮಾರ್ಪಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನೆಪಕ್ಕೆ ಆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಯಂತಿ, ಬಸವ ಜಯಂತಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಜಯಂತಿ, ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಕೀ ಜೈ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಸಾರ್ಥಕ ? ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜ ಕರ್ಯಾಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸೂಚಿಸಿದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಇಲಾಖೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೋ ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೇನಿವೆ ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಈಸಾರ್ತಿ ನಾನು ಕಂಡ ಒಂದು ಹೊಸ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆ ಏನೆಂದರೆ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಮಾಜಪಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ರೀತಿನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಆ ಧಾಟಿಯನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅವರು ಈ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ ಒಂದು ಕಾಂತಿಕಾರಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲೇಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ಈ ದಿವಸ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಸಮಾಜದ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಈ ಹರಿಜನಾಂಗದವರ ಉದ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಅನಾದರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿ ಆದೀಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಪೂಜ್ಯವಿಠಲಮಹಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಈ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಲ್ಲ ಒಂದು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಪಾಡಿಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ನುಪುಟವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ. ಆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಈ ಹರಿಜನರ ಶೋಷಣೆ ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾನನೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ—ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ, ವೈಶ್ಯನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ, ಶೂದ್ರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ, ನಾನು ಹರಿಜನರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳುತ್ತೇನೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ ನಂತರ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಅನ್ಯತ್ಯಜನಾಂಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ, ಇನ್ನಿತರೇ ಮುಖಂಡರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ, ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳವರೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾ ಸಂಘಗಳವರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾಗಿ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಈ ಹರಿಜನರಿಗೇನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳು ಅವರೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಲಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರೇ ಕಾರಣ, ಅವರ ಆ ನಿಲುವೇ ಕಾರಣ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪೀಠಿಕಾರೂಪವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎದರಲ್ಲೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು, ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು, ಸಿ. ಎಂ. ಆರ್ಯಗಂ ಅವರು, ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ಟಿ. ಆರ್. ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನವರು, ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಮಂಜುನಾಥ್ ಅವರು ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಈ ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮ ಕಾರಿಯಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಅಮರ್ನಗರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಂಥ ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸೇವೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಿಸಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತೀದ್ಯ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಏನೂ ಆಗೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಫೆಡ್ರಲ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸೇಕಡಾವಾರು ಇಷ್ಟಿದೆ:—ಕ್ಯಾಸ್ ಒಂದು—3.54, ಕ್ಯಾಸ್ ಎರಡು—3.6, ಕ್ಯಾಸ್ ಮೂರು—6.88, ಕ್ಯಾಸ್ ನಾಲ್ಕು—17.11 ಹಾಗೆಯೇ ಫೆಡ್ರಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಯೂನಲ್ ಸೇಕಡಾವಾರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೀಗಿದೆ:—ಕ್ಯಾಸ್ ಒಂದು—0.6, ಕ್ಯಾಸ್ ಎರಡು—4.9, ಕ್ಯಾಸ್ ಮೂರು—6.8, ಕ್ಯಾಸ್ ನಾಲ್ಕು—2.15.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ.—ಫೆಡ್ರಲ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನ ನಾಲ್ಕನೆ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರ ಸೇಕಡ 17 ಚಿಲ್ಲರ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಂಜರುಗಳೂ ಸೇರಿರುವರೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವಿಸಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಇರುವರು, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅವರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಸಹ ಇದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿದ್ಯಾ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿ.

ಯಾಗಿದೆ. ಹರ್ಚರ್ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀ ಆರ್ಮುಂಗರವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಲಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಇಂಟರ್‌ಪೂಗೆ ಕರೆದಾಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸೌಕರ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಉದ್ಯೋಗ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಾಣಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಗತಿಯಾದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹರ್ಚರ್ ಗ್ರಾಮದ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಜಯಂತಿಯ ಆಚರಣೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಹರ್ಚರ್ ಎಂಬುದು ರಾಜ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪನವರಿರುವ ಊರು. ಅಲ್ಲದೇ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಜಯಂತಿಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುವಾಗ ಕೋಣವನ್ನು ಬಲ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಒಬ್ಬರ ಹರಿಜನ ಮುಖಂಡರು ಪೊಲೀಸಿಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ದುಷ್‌ಕೃತ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದಾಗ ಪೊಲೀಸರು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ತಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಬಲ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಏಕೆ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಪುರ್ವಜ್ಞೆಯಾಯಿತು. ಆಗ ಸರ್ವಣ ಹಿಂದುಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಹೊಡೆದಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಘನತೆಯಿರುವ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri C. M. ARUMUGAM—If you are taking information from Mr. Devendrappa, it is not correct. I have got various other sources of getting information.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಅಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಲಿ ಯಾರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಸರ್‌ಪಂಚರು ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿದವರು, ಅವರು ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಕಾಶೀನಾಥ ಕವಿ ಎನ್ನುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚಾಯತಿ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರಪಂಚರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಒಗೆ ಸೇರಿದವರು, ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪನವರಿಗೇನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಪಹಾಬಾದಿನ ಡಿ.ವೈ. ಎಸ್.ಪಿ.ಗೆ. ತಿಳಿಸರಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಯಂತಿ ಆಯಿತೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಅಲ್ಲಿ ಭಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿತ್ತು. ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು. ಕವಿಗಳು ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರು, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಬಾಪುಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—ಸಿಂಡಿಕೇಟ್‌ನವರೆಂದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಎಂದು ಬಣ್ಣ ಕೊಡುವ ಸರಿಯಿಲ್ಲ.

1-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು. ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಥ ಇದೆ. ಆ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಏರ್ಪಡದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಸ್ವಸ್ಥರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಸ್ಥರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಎನ್ನುವುದು ಎರಡು ಜಾತಿಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಡವರೂ ಕೂಡ ಅಸ್ವಸ್ಥರೇ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲೇ ಕಾನೂನಿನವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದಾಗಲಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿಲ್ಲ. ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಯಾವುದೇ ಮೊಕದ್ದಮೆಯೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಅರ್ಜಿಗಳಾಗಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಳ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ)

ಮುಖ್ಯದ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹಕರಿಸದೇ ಹೋಗಬಹುದು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಹಕರಿಸಿದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಹಿಂದೂಗಳು ಹೊಲ, ಗದ್ದೆ, ತೋಟ ತುಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿಗೆ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಚರಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಮೊದಲಿಗಿದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಿಂತಲೂ ಅವರಿಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬರೀ ಕಾಗದದಿಂದಲೇ ಅಸ್ವಾಸ್ವತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಇದು ಆಗೋ ಚರವಾಗಿ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯರು ಅಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯರಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ತುಳಿತಗಳು, ಒವತಗಳು ಬೀಳುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೂ ಕೂಡ ಹರಿಜನ ಮುಖಂಡರಿಂದ ಅಥವಾ ಹರಿಜನ ಪ್ರತಿ ನಿಧಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಶಃ 100 ಕ್ಕೆ 80 ಭಾಗ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಹಿಂದೂಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇರಿತೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತು ಭಿನ್ನವಿವಿಧವಾಗಿತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರೀ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವುದು ಅಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಹರಿಜನ ಸದಸ್ಯರ ಒಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಹರಿಜನರ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ, ಹರಿಜನರ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಊಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯೋಣ. ಆದರೆ ಬರೀ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು. ಬೇರೆ ಅಡಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಅಸ್ವಾಸ್ವತೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕುಮಾರಪಾರ್ಕ್ ಗೆಸ್ಟ್ ಹೌಸ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನಾದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಆರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಸೇರಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಈ ಅಸ್ವಾಸ್ವತೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ. ಅದು ಆಗುತ್ತದೋ ಬಿಡುತ್ತದೋ ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಎಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಅಸ್ವಾಸ್ವತೆಯ ಕಳಂಕಗಳು ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಏನು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಅದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. 100 ಕ್ಕೆ 80 ಭಾಗ ಜನರು ಅಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. 20 ಭಾಗ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಅಭಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಸ್ವಾಸ್ವತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದರೆ ಯಾವ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ ಆಗಲಿ ಯಾವ ಮಠಗಳೇ ಆಗಲಿ ಯಾವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೋ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯರ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಧನಸಹಾಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರುಗಳೂ ಕೂಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಬಹಳ ಬೇಗ ಅಸ್ವಾಸ್ವತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಒಂದು ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಅಸ್ವಾಸ್ವತೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ದಶಕ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಈಗ ಅದರ ಚರಣಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಸಮಾಜಕಾರ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಈ ಹೊತ್ತು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿವೆ, ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಉದ್ಧಾರವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಯಾವಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಯಾವ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕು ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳುವುದು ಸಾಕು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ಯಕ್ಷರ ಅಡಳಿತ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಮಿಷನರೇ ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕರ್ತರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಸಮಿತಿ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಸಮಿತಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಅನ್ವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರ ಹಾಸ್ಯಲುಗಳಿವು ಏನು ಇವೆ, ಅಥವಾ ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಯಲುಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಒಂದೊಂದು ಹಾಸ್ಯರನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅವರ ರಿಕ್ವಿಯೇಷನ್ ಫೆಸಲಿಟೀಸ್ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಏನು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ತೀರ್ಮಾನ ಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆ ಸಮಿತಿಗಳ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತತ್ವಂಥ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನನಗೂ ಬಂದಿದೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಬ್ಬಿಡಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 8 ಜನ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ 3-4 ಜನ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಗ್ರಾಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಈಗ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಕೆಲವರು ಸಮಾಜವಾದ ಪೋಷಕವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಡವರ ರಕ್ತವನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ಜಿಗಣಿಗಳಂತೆ ಕೀರುತ್ತಾ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅದು ಬೇಡ ಎಂದು ಜೀವವಿಮಾ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ 3 ಕೋಟಿ 80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸುಮಾರು 12 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಉತ್ತಮ ವಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. 20 ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ 12 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಇರುವ ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಮೂರು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ, ಗೌಡರ ಸಾಲಗಳು, ಇನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿ ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ನಾವು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಸಾಲ ವಾಪಸು ಬರುತ್ತದೆ, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಅವರ ವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವಾಗ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗಳಿಂದ ಕಾಗದಗಳು ಕೂಡ ಬಂದಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಫಲವಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಜಾ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವ ವಿಮಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಆಜ್ಞೆ ಎನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲ. ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆರ್‌ಫೇರ್ ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದರು. ಅದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ)

ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೇನಿವೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಯೋಜನೆ ಇದೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಗಳಿವೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಏನು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ, ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಬ್ಸಿಡಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದು ಬಾವಿ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಏನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಲು 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲವನ್ನು ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಬಾವಿಯನ್ನು ತೋಡಿ, ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಜುಮ್ಮದವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಅವಾಗ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಸುಮಾರು 2,500 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲವನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ತೀರಿಸುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಉಳಿದ ಆರ್ಥ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜನಾಂಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾದ ಆರ್ಥ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜನಾಂಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು, ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಆರ್ಥ ಸಚಿವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ—ನಾನು ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಅವರೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ—ಈ ರೀತಿ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಇಂಚಿರಿಂ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸುತೋಷ್ಪಡಬೇಕಾದ ವಿಚಾರವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹೊತ್ತು 25 ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೊನೇ ಪಕ್ಷ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಹಾಸ್ಟಲನ್ನಾದರೂ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಇವೆ ಅಂಥ ಕಡೆ ಬಿಟ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಾರೇಜುಗಳು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಜೂನಿಯರ್ ಕಾರೇಜುಗಳಿವೆ ಅಂಥ ಕಡೆ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು 25ನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ. 15-8-1972ರ ಒಳಗಾಗಿ ಈ 25 ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪಾತ್ರ ವಗೈರೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೂ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಬಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಇಂಥ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹುಜನರ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೂ ಎಕ್ಸೆಟ್ರು ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಒದತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಅದಮೇಲೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಜನರಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್‌ಗೆ ಆಗಲಿ ಒದುವವರಿಗೇ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಎಕ್ಸೆಟ್ರು ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಚಾರ್ಜ್ ಆಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಅಭ್ಯಾಸಕ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೊ ಅಂಥ ಕಡೆ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಕೂಡ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಐದು ಲಕ್ಷದ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಟ್ಟಡ ಕೊಂಡು ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಯವರೂ ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹಾಸ್ಟಲಿಗೆ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ, ಆರು ಲಕ್ಷ

ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಮಣ್ಣ ನವರು ಹೇಳಿದರು, ಇದು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಅದು ಅಲ್ಲ, ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭಿಕ್ಷಕರ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಮದ್ರಾಸ್, ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಬಾಂಬೆ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯ ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಯೂನಿಫಾರಂ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇಂಟರ್‌ಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಷಯ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಪೀನಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಅದು ಬಂದಂತಹ ಯೂನಿಫಾರಂ ಕಾನೂನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬರುತ್ತೇವೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮನ ಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಾಮಣ್ಣ ನವರು ತಮ್ಮ ಕಟ್ ಪೋಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 60 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಸ್ಕಾಲ್ಟಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಹಾಗಿಲ್ಲ, ನಾವು ಇದರ ಸಮಗ್ರವಾದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, 20 ರಿಂದ 22 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಸ್ಕಾಲ್ಟಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು, ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಶೇಕಡ 7 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಎಸ್ಕಾಲ್ಟಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜನರ ಉತ್ತಮ ವಾದದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಅವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಈ ಸಮುದಾಯ ಯೋಜನೆ ಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅದರಮೇಲೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ತೋರಿಸಿದಂಥ ಅಭಿರುಚಿ, ಸಹಕಾರ ಇವೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಹಾರದ ಸ್ವಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ 1952ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಜನ್ಮತಾಳಿದ ಮೇಲೆ, ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದ ಟೆಟುಪಿಕೆಯು ಫಲವಾಗಿ ನಾವು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಕೊರ್ರಾಸರ್ ವೇಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಫಂಡ್ಸ್ ಏನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನಾದರೂ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಮುರ್ಗಂ ಅವರೂ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು, 25 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಎಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೋ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ, ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಇನ್ಫೋ ಇತರೆ ಇಲಾಖೆಗಳೂ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಅರ್ಧ ಸಚಿವರು ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಾನು ಮತ್ತೆ ಉತ್ತರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕಾಲವನ್ನು ವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತು ಬೇಕೆ, ಬೇಡವೇ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ಡಿಜಾನ್ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಗಿಲ್ಲ. ಇರತಕ್ಕ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮೂರನೆಯ ಅಂತಸ್ತು ಏತಕ್ಕೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೂರಲ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್ ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಂ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾರೂ ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದುದು ಸಾಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈ ಎರಡು ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ,

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ)

ಅವುಗಳನ್ನು ನೂಕುವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಆ ದಿವಸೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು, ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ, ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಗೆ ನನ್ನ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. “ಜೈಹಿಂದೆ”

MADAM SPEAKER.—Now I put the demands to the vote of the House. The question is :

“ That a sum not exceeding Rs. 3,65,04,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 21 ‘Rural Development’.”

“ That a sum not exceeding Rs. 5,79,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 25 ‘Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works’.”

“ That a sum not exceeding Rs. 11,13,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973 in respect of Demand No. 27 ‘Miscellaneous Social and Developmental Organisations’.”

The motion was adopted.

MADAM SPEAKER.—The House will now rise to meet tomorrow at 1-00 P.M.

The House adjourned at Two of the Clock to meet again at One of the Clock on Friday, the 30th June, 1972.